

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3153

Vragen van de leden **Van Strien** en **De Kort** (beiden VVD) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het artikel «Ondertiteling voor slechthorenden ontbreekt vaak: Vorm van uitsluiting»* (ingezonden 23 mei 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Uslu** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 6 juli 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Ondertiteling voor slechthorenden ontbreekt vaak: Vorm van uitsluiting»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Bent u ervan op de hoogte dat vijftien jaar geleden minimumnormen voor ondertiteling zijn vastgesteld en deze hierna nooit meer zijn aangescherpt? Zo ja, bent u van mening dat deze minimumnormen nog steeds actueel zijn? Voldoen de huidige minimumnormen in uw ogen nog aan de wens en behoefte van de hedendaagse samenleving en kunt u uitleggen waarom deze in uw ogen wel of niet voldoen?

Antwoord 2 en 3

Goede toegankelijkheid van programma's is van belang voor alle bevolkingsgroepen van de Nederlandse samenleving. Dat geldt zeker ook voor kwetsbare groepen als personen met een auditieve of visuele beperking. Om dit te waarborgen zijn een aantal bepalingen verankerd in de Mediawet. Voor de landelijke publieke omroep geldt de verplichting om ten minste 95 procent van het Nederlandstalig media-aanbod te voorzien van ondertiteling voor personen met een auditieve beperking. Voor de commerciële omroepen is dit ten minste 50 procent.²

Ook dit kabinet streeft ernaar dat het media-aanbod zoveel mogelijk toegankelijk is voor personen met een auditieve of visuele beperking; zeker

¹ Website NOS, 10 april 2023, «Ondertiteling voor slechthorenden ontbreekt vaak: «Vorm van uitsluiting»», <https://nos.nl/artikel/2470872-ondertiteling-voor-slechthorenden-ontbreekt-vaak-vorm-van-uitsluiting>.

² Mediawet 2008, artikel 2.123 en artikel 3.25; Mediabesluit 2008, artikel 15 en artikel 17.

waar het gaat om het aanbod van de NPO.³ Dat laat onverlet dat waar aanleiding én ruimte is voor verbetering deze zal moeten worden opgepakt. In dat licht is per 1 juli 2022 in de Mediawet 2008 ook de verplichting verankerd om progressie te laten zien op toegankelijkheid en het Commissariaat voor de Media hierover jaarlijks te rapporteren.⁴ Deze bepaling geldt voor zowel de publieke omroepen als commerciële omroepen en streamingsdiensten die vallen onder de Nederlandse jurisdictie.

Ik verwacht dat de eerder in de wet opgenomen percentages voor ondertiteling én de verplichting voor zowel omroepen als streamingsdiensten om jaarlijks progressie te tonen, voldoen om te zorgen voor betere en toemende toegankelijkheid van het media-aanbod. Het is aan het Commissariaat om hierop toe te zien. Dit laat onverlet dat ik de werking die uitgaat van de huidige wetgeving nauwlettend blijf volgen en zal bespreken met zowel de sector als organisaties die het belang van de personen met een auditieve en visuele beperking behartigen, zoals leder(in).

Vraag 4

Bent u op de hoogte van het feit dat televisie, films en streamingdiensten nog altijd niet voldoen aan de (voor hen weliswaar niet dwingende) minimumnorm voor doven en slechthorenden in Nederland? Zo ja, wat is uw reactie hierop?

Antwoord 4

De lineaire publieke en commerciële omroepen, voldoen al jaren aan de wettelijk vastgestelde minimumnormen voor het ondertitelen van hun het Nederlandstalig media-aanbod dat op hun zenders wordt uitgezonden. Het Commissariaat rapporteert hier tweejaarlijks over op haar website.⁵

Voor streamingsdiensten geldt geen wettelijk minimum, maar vanaf 1 juli 2022 geldt wel een rapportageverplichting over toegankelijkheid van hun media-aanbod (zie antwoord op vraag 2 en 3).

Vraag 5

Hoe apprecieert u de opvatting van leder(in) dat ook commerciële mediaaanbieders een verplicht percentage van hun content moeten voorzien van Ondertiteling voor Doven en Slechthorenden (ODS)?

Antwoord 5

Het belang en urgentie van een adequate toegankelijkheid van media-aanbod voor iedereen en dus ook personen met een auditieve beperking, deel ik met leder(in). Voor lineaire commerciële omroepen geldt reeds een minimumnorm van 50 procent voor ondertiteling. Aanvullend hierop geldt sinds 1 juli 2022 voor alle commerciële media-aanbieders (zowel lineair als on demand) een rapportageverplichting waarbij een stijgende lijn moet worden aange-toond op toegankelijkheidsmaatregelen. Omdat deze wetwijziging pas sinds een jaar van kracht is, wil ik eerst de werking die daarvan uitgaat afwachten. Als blijkt dat de genomen toegankelijkheidsmaatregelen onvoldoende vorderingen laten zien zal ik alsnog normstellende wetgeving overwegen.

Vraag 6

Bent u op hoogte van het feit dat het Commissariaat voor de Media enkel controleert of zenders «gewone» ondertiteling aanbieden? Kunt u inzicht geven in hoeveel tv-programma's en -films voorzien zijn van ODS? Zo niet, ziet u mogelijkheid om ODS-registratie voor tv-programma's in de toekomst mogelijk te maken zodat deze vorm van ondertiteling op nauwkeurige wijze gemonitord kan worden?

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2022/01/10/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst>.

⁴ Artikel 2.58, lid 1 onder f en artikel 3.27, lid 1 Mediawet 2008.

⁵ Quotabepalingen – Commissariaat voor de Media (cvdm.nl). De laatste rapportage gaat over 2019–2020 en is te vinden op Rapportage-Programmaquota-2019–2020-voor-publieke-en-commerciële-televisiekanalen.pdf cvdm.nl).

Antwoord 6

Deze constatering is juist. De Mediawet maakt geen onderscheid tussen «gewone» ondertiteling en ODS en spreekt uitsluitend van *ondertiteling ten behoeve van personen met een auditieve beperking*. Het Commissariaat maakt een dergelijk onderscheid dan ook niet en merkt elke vorm van Nederlandse ondertiteling bij Nederlands- en Friestalige programma's aan als ondertiteling in de zin van artikel 2.123, Mediawet 2008. Dit betekent dat het Commissariaat niet in kaart brengt welk percentage van de ondertiteling bij Nederlandstalige films en programma's bestaat uit ODS, of andere vormen van ondertiteling die specifiek zijn bedoeld voor mensen met een auditieve beperking.

Ik vind het belangrijk om een beter inzicht te krijgen in deze cijfers. Ik ga daarom met het Commissariaat bespreken hoe publieke omroepen, commerciële omroepen en streamingdiensten inzicht kunnen verschaffen in het percentage ODS-ondertiteling in hun Nederlandstalige programma's en films. Mogelijk bieden de huidige bepalingen over ondertiteling ten behoeve van personen met een auditieve beperking, of de eerdergenoemde rapportageverplichting over toegankelijkheid hiertoe ruimte.

Vraag 7

Bent u op de hoogte van het feit dat commerciële televisiezenders en streamingdiensten geen inzage willen geven in hun aanbod dat voorzien is van ODS? Wat is uw reactie hierop?

Antwoord 7

Het Commissariaat vraagt rapportages op over het aandeel ondertiteling van Nederlands- en Friestalige producties en doet dat ook bij de commerciële omroepen die vallen onder de Nederlandse jurisdictie. Het Commissariaat rapporteert over de uitkomsten hiervan via een tweejaarlijkse rapportage. Deze is te vinden op de website van het Commissariaat.

Voor mediadiensten die niet onder de Nederlandse jurisdictie vallen is er geen wettelijke grondslag om inzage in deze informatie te geven. Deze media-instellingen zijn onderworpen aan de wetgeving en het toezichthoudend orgaan van het desbetreffende land waar zij in juridische zin onder vallen.

Zoals vermeld in antwoord op vraag 4 geldt voor streamingsdiensten geen wettelijke minimumnorm. Streamingdiensten zijn dan ook niet verplicht om inzage te geven in het aandeel van hun media-aanbod dat is voorzien van ondertiteling.

Vraag 8

Bent u bereid in gesprek te gaan met de commerciële televisiezenders en streamingdiensten om te onderzoeken of zij in de toekomst openheid kunnen geven over het percentage content dat voorzien is van ODS? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Ja. Tijdens het debat op 22 maart 2023 over het wetsvoorstel over de investeringsverplichting voor commerciële mediadiensten op aanvraag heeft uw Kamer aandacht gevraagd voor audiodescriptie bij streamingsdiensten. In reactie hierop heb ik uw Kamer toegezegd hierover het gesprek met hen aan te gaan. Ik zal het aandachtspunt over inzage in het aandeel dat is voorzien van ondertiteling ten behoeve van personen met een auditieve beperking daarin meenemen. Het gesprek met de streamingsdiensten zal ik in september voeren. Over de uitkomsten van dit gesprek en de vervolgstappen zal ik uw Kamer informeren.